

มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

อาทิตย์ เพิ่มเขตรกรรม

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี
Corresponding author: E-mail: 6326141040@rbru.ac.th

ธีรกร วรบำรุงกุล

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี
Email: theerawara@gmail.com, Theerangkoon.w@rbru.ac.th

วิญญู บุญลอย

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี
E-mail: waiwoot@hotmail.com, waiwoot.b@rbru.ac.th

อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี
E-mail: arungiat1971@gmail.com, arungiat.c@rbru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษามาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 2) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และ 4) สร้างสมการพยากรณ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 คือ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน และด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.903 สามารถพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 82 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถสร้างสมการในการพยากรณ์ และสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 0.37 + 0.12X_1 + 0.45X_2 + 0.34X_3$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_Y = 0.11 Z_{X1} + 0.48 Z_{X2} + 0.39 Z_{X3}$

คำสำคัญ: มาตรฐานวิชาชีพ, ผู้บริหารสถานศึกษา, คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ศตวรรษที่ 21

STANDARDS OF PROFESSIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE 21st CENTURY
AFFECTING THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SCHOOL ADMINISTRATORS
IN SCHOOL UNDER CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Artit Permketkam

Master of Education Program in Educational Administration, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi

Corresponding author: E-mail: 6326141040@rbru.ac.th

Theerangkoon Warabamrungkul

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi

Email: theerawara@gmail.com, Theerangkoon.w@rbru.ac.th

Waiwoot Boonloy

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi

E-mail: waiwoot@hotmail.com, waiwoot.b@rbru.ac.th

Arungiat Chansongsaeng

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi

E-mail: arungiat1971@gmail.com, arungiat.c@rbru.ac.th

ABSTRACT

This research aims to 1) study the professional standards of school administrators under the Chanthaburi Elementary School District Office, District 1 2) study the desirable characteristics of executives in the 21 century 3) study the relationship between professional standards of school administrators and the desirable characteristics of administrators in the 21 century, and 4) create a prophecy equation for school administrators that affect the desirable characteristics of 21 century executives. The sample, including 285 teachers affiliated with chanthaburi elementary school district 1, determined the sample size using a table to compare the samples of Krejcie and Morgan. Use a proportional stratified random sampling. The research instrument is a questionnaire characterized by a 5-level estimation scale divided into 2 episodes, part 1, professional standards, school administrators gained confidence of 0.94, part 2, desirable characteristics of executives in the 21 century gained a confidence value of 0.93, statistics used in data analysis: percentage, average, standard deviation, pearson correlation coefficient, and multiple regression analysis. The results showed that 1) professional standards of school administrators, as a whole as much as possible, 2) the desirable attributes of administrators in the 21 century, included at the highest level, 3) professional standards of school administrators with the desirable attributes of century executives. There is a very high level of positive correlation. statistically significant at .05 and 4 levels). The professional standards of school administrators affect the desirable characteristics of 21-century executives under chanthaburi elementary school district office, district 1, namely the standard of performance in the field of conduct standards, and the standard of knowledge and professional experience, with a multifunctional correlation coefficient of 0.903, can forecast the desirable characteristics of executives in the 21 century under the Chanthaburi Elementary School District Office, district 1, obtaining a statistically significant 82 percent at .05 level, and being able to create predictive equations and regression equations in the form of raw scores: $\hat{Y} = 0.37 + 0.12X_1 + 0.45X_2 + 0.34X_3$ And the forecast equation in standard score form is: $\hat{Z}_y = 0.11 Z_{x1} + 0.48 Z_{x2} + 0.39 Z_{x3}$

Keywords: Standards of Professional, School Administrators, Desirable Characteristics, 21st Century

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของกระแสแห่งโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เป็ในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ หรือโลกที่ไร้พรมแดนของกระแสโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรงต่อเนื่อง ซับซ้อนและเกี่ยวข้งกัน อันเป็นผลมาจากการก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างใช้อุปกรณ์สื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพื้นฐาน การดำเนินชีวิตในโลกของสารสนเทศ และความจริงเสมือนและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ทั้งความก้าวหน้าในสังคม ยังส่งผลกระทบโดยตรงต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ในหลายด้านส่งผลให้มนุษย์ต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้องค์กรทั้งภาครัฐ และ เอกชนต่างก็ได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้อยู่รอด และปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์กร ไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2558 : 115)

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เป็นผลมาจากการปรับเปลี่ยนบริบทและ โครงสร้างการบริหาร ของการบริหารจัดการศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553ได้ระบุอำนาจในการบริหารจัดการแก่สถานศึกษาโดยตรงในมาตรา 39 ที่ระบุไว้ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล งบประมาณและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งหมายความว่าเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะมีอำนาจในการบริหารจัดการการศึกษาได้อย่างคล่องตัว และมีความเป็นอิสระในงานทางด้านวิชาการที่เหมาะสมกับในแต่ละท้องที่ได้อย่างกว้างขวางหรือเหมาะสมโดยเฉพาะสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จะต้องนำไปปฏิบัติงาน และเป็นหน่วยงานที่รับรู้ถึงสภาพปัญหาที่แท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 14) จึงก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวของครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งหลายปรับเปลี่ยนไปสู่การจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นความรู้คุณธรรมอย่างมีคุณภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของคนไทยที่พึงปรารถนาการบริหารงานตามกรอบภารกิจของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักด้านการบริหารเพื่อให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ดำเนินการพัฒนาเด็ก และเยาวชน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา และความคาดหวังของสังคม(ธีระ รุญเจริญ, 2553 : 10)

ครูสภาถือเป็นองค์กรวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการ การที่กฎหมายให้ความสำคัญกับวิชาชีพทางการศึกษาและกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมนั้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะและความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ และมีการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุก ๆ 5 ปี ซึ่งการบริหารงานในสถานศึกษานั้นถือว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างมากเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้เชื่อมโยงนโยบายในการพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ เป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐาน สามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ที่จะบริหารจัดการภาระงานตามโครงสร้างองค์กร ตามระบบการศึกษาและตามความคิดของนักบริหารการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สำคัญต้องใช้ความเป็นผู้นำ เป็นหัวหน้าในการใช้อำนาจและการตัดสินใจของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 107)

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีการปฏิรูปการบริหารสถานศึกษาให้มีมาตรฐานทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารงานในสถานศึกษา และส่งผลให้สถานศึกษามีมาตรฐานและคุณภาพที่ดี ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งข้อบังคับคุรสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้มีกำหนดมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 3 ด้านเพื่อเป็นมาตรฐานให้กับวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผล เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษา พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ นอกจากมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องปฏิบัติแล้วนั้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะแสดงออกมาจากการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา มีหลายด้าน อาทิ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น นำมาใช้ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพในผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารให้ประสบความสำเร็จ ตอบสนองต่อการแข่งขัน และทันเหตุการณ์เหมาะสมในการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งศตวรรษที่ 21 จึงควรมีคุณลักษณะที่โดดเด่น และเหมาะสม มีประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาในยุคใหม่ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ในหลักการบริหารเพื่อนำพาสถานศึกษา ประสบความสำเร็จ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2560 : 96) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินการเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพและนักเรียนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 (2564 : 85) มีวิสัยทัศน์ในด้านการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมถึงพันธกิจ ที่ว่าด้วยการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ อีกทั้งเป้าประสงค์ที่ต้องการครู และบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานตำแหน่ง และมาตรฐานวิชาชีพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สมเกียรติ และศักดิ์ศรีของการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถส่งผลให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ ทำให้การศึกษามาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อนำไปใช้เป็นสารสนเทศ ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษามาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

อธิบายขั้นตอนการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย โดยกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยใน 4 ประเด็น ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนครู 1,077 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1, 2564 : 9-12)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 285 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน จากนั้นโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ 1) แบบสอบถามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยนำแบบสอบถามทั้งใน 1) และ 2) รวม 1 ฉบับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 34 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ	จำนวน 7 ข้อ
1.2 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน	จำนวน 11 ข้อ
1.3 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน	จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 36 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านวิสัยทัศน์	จำนวน 4 ข้อ
2.2 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	จำนวน 6 ข้อ
2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 7 ข้อ
2.4 ด้านภาวะผู้นำ	จำนวน 12 ข้อ
2.5 ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	จำนวน 7 ข้อ

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการสอบถาม ในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert, 1993 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจากมากที่สุดจนถึงน้อยสุด ดังนี้

5 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 จำนวน 34 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

เขต 1 จำนวน 36 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนแล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายชื่อ

นำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายชื่อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ลงความเห็นว่าคุณค่าข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการสอบถามหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนนถ้าลงความเห็นว่าตรงให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายชื่อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC(Index of Item-Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายชื่อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ได้ข้อความที่ใช้สอบถามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 ข้อ และได้ข้อความที่ใช้สอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จำนวน 36 ข้อ

5. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยจัดเรียงข้อความหรือข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ(Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปได้ข้อความที่ใช้

สอบถามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.87 และได้ข้อความที่ใช้สอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จำนวน 36 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.77

6. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach,1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.94 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เท่ากับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 ฉบับ ด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบและรวบรวมไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารใน
ศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
(Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 314)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.40 - 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.01 - 0.19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

3. วิเคราะห์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่
21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression
Analysis)

ผลการวิจัย

มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่
ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.65) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย
ได้แก่ ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{x}$ = 4.72) ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 4.62) ด้านมาตรฐานการ
ปฏิบัติตน ($\bar{x}$ = 4.61) ตามลำดับ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ คุณภาพ
1. ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ	4.72	0.25	มากที่สุด
2. ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน	4.62	0.30	มากที่สุด
3. ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน	4.61	0.32	มากที่สุด
รวม	4.65	0.26	มากที่สุด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.60) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x}$ = 4.66) รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{x}$ = 4.65) และด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}$ = 4.62) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.54)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ คุณภาพ
1. ด้านวิสัยทัศน์	4.65	0.34	มากที่สุด
2. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.55	0.35	มากที่สุด
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.62	0.33	มากที่สุด
4. ด้านภาวะผู้นำ	4.66	0.28	มากที่สุด
5. ด้านการสื่อสารและการใช้	4.54	0.37	มากที่สุด
รวม	4.60	0.28	มากที่สุด

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน (X_2) กับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .852 และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (X_1) กับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .731

ตาราง 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X	Y
X_1	1.00				
X_2	.673*	1.00			
X_3	.766*	.769*	1.00		
X	.869*	.906*	.939*	1.00	
Y	.731*	.852*	.841*	.897*	1.00

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การพยากรณ์ของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 0.37 + 0.12X_1 + 0.45X_2 + 0.34X_3$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = 0.11 Z_{x1} + 0.48 Z_{x2} + 0.39 Z_{x3}$ โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 82 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การถดถอยพหุคูณ ของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา					
ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	b	S.E.	β	t	Sig
ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน (X_2)	0.44	0.04	0.48	11.74*	0.00
ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน (X_3)	0.34	0.04	0.39	8.23*	0.00
ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (X_1)	0.12	0.05	0.11	2.74*	0.00
R = 0.903 ^c R ² = 0.82 Adjust R ² = 0.81 S.E. _{est} = 0.12 a = 0.37 F = 415.85 Sig = 0.00 ^d					

*p < .05

สรุปผลและอภิปรายผล

มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้เข้ารับการอบรมพัฒนา มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารถือเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ ที่บ่งบอกถึงเกณฑ์ที่ควรจะเป็นของสิ่งนั้นทั้งในด้านปริมาณ หรือด้านคุณภาพ อีกทั้งยังสามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการ มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงเกณฑ์วิชาชีพของบุคคลที่ต้องการดำเนินในวิชาชีพผู้บริหาร โดยมาตรฐาน และเกณฑ์นี้ถูกกำหนด และประกาศโดย สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ที่ว่าด้วยข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (2556 : 66-70) กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. มาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ 2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน 3. มาตรฐานการปฏิบัติตน ดังกล่าวมาข้างต้นส่งผลให้มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวม และรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของนพร มาระजन และสำเร้ง อ่อนสัมพันธ์ (2559 : 147-154) ได้ศึกษาทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ และ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนรายการที่อยู่ในอันดับน้อยสุด คือ ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เนื่องจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถทำให้การบริหารงาน เป็นแนวทางการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เป็นกลไกให้การบริหารสถานศึกษานั้น ๆ ประสบผลสำเร็จและมีความก้าวหน้าในการทำงานให้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพต่อผลลัพธ์การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับวิรัตน์ ไชยโคตร และคณะ (2563 : 184-191) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดด้านจำนวน 5 ด้านคือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 4) ด้านความเป็นผู้นำ และ 5) ด้านความรู้และทักษะการบริหาร

ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงทั้งหมด คือ ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน ตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีความสำคัญมากต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เพราะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 นั้นส่วนสำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของผู้เรียน บุคลากร และชุมชน มีความมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ มีการพัฒนาแผนงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูง สามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง มีการพัฒนาและใช้วัตรกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยเน้นผลถาวร ดำเนินการ และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาของตน และสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556(2556 : 66-70) สอดคล้องกับงานวิจัยของชาติชาย ศรีจันทร์ดี และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2557 : 30-35) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยธนพร มากระจัน และสำเริง อ่อนสัมพันธ์ (2559 : 147-154) ได้ศึกษาทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ท้ายที่สุดนี้ ผลการวิจัยที่พบว่ามาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้วยสมการพยากรณ์เพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน และมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ สามารถร่วมพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 82 โดยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน และด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $\hat{Y} = 0.37 + 0.12X_1 + 0.45X_2 + 0.34X_3$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนน

มาตรฐาน คือ $Z_y = 0.11 Z_{x1} + 0.48 Z_{x2} + 0.39 Z_{x3}$ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัสร พุกานนท์ (2557 : 49-56) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มาตรฐานการปฏิบัติตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จากการวิเคราะห์อำนาจการพยากรณ์ของตัวแปร พบว่าตัวแปรด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน และมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ สามารถพยากรณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 82 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการแสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จึงควรพัฒนาส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารในมาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน และมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้กับผู้บริหารสถานศึกษาการในสังกัดเพื่อส่งผลถึงแสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

2. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติต่อตนเอง การปฏิบัติต่อวิชาชีพ การปฏิบัติต่อผู้รับบริการ การปฏิบัติต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ รวมถึงการปฏิบัติต่อสังคม เพื่อเป็นสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการ และยังเป็นการประพฤติปฏิบัติเพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

3. จากผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงการการใช้เทคโนโลยี มาใช้ในการบริหารจัดการ มีการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อติดต่อสื่อสารให้มีความสะดวก รวดเร็วและลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับวางแผนและพัฒนาผู้บริหาร

2. ควรศึกษาที่เป็นปรากฏการณ์จริงเพื่อให้เกิดตัวแปรใหม่ที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จากปัจจัยอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่งและเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2558). การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ : 115.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2560). ภาวะผู้นำทางการศึกษาและนวัตกรรมทางการบริหาร: กระบวนทัศน์ใหม่ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ : 96.

ธนพร มากระจัน และสำเริง อ่อนสัมพันธ์. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559). “ทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9,” *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 7(1) : 147-154.

ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบสองและประเมินภายนอกรอบสาม*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับงานวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.

ชาติชาย ศรีจันทร์ดี และวรกาญจน์ สุขสดเขียว. (มกราคม - มิถุนายน 2560) “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556,” *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 4(3) : 30-35.

ราชกิจจานุเบกษา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556*. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา.

วิรัตน์ ไชยโคตร ทองสุข วันแสน จรูญ คุณมี และรัตติกรณ์ นิยมะจันทร์. (เมษายน - มิถุนายน 2563) “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3,” *สัปดาห์ : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*. 26(2) : 184-191

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564*.

จันทบุรี : กลุ่มนโยบายและแผน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

อัปสร พุกลานนท์. (พฤษภาคม - สิงหาคม 2564) “การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี,” *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 11(2) : 154-160.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing (5thed.)*. New York : Harper Collins